

Abstract

Thailand and Documentation Standard

Charuvarn Sindusopon

The author discusses the documentation standard in Thailand from her own experience as being a Chairman of the Sub-committee for the Consideration of Standard Documents and Drafts of the 46th ISO Technical Committee. The study begins with a brief description of information background on standardization, including its definition and scope, and then focuses on the international standardization and Thailand. The term "documentation standard" is discussed with special attention to the functional task and initiative task of the ISO/TC 46. The article is concluded with the consideration on vocabularies on documentation.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศไทยกับมาตรฐานด้านการเอกสาร

จารุวรรณ สันธุโสภณ*

เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2527 มีคณะกรรมการเกิดขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนจากราชการ 7 แห่ง และจากสมาคมวิชาชีพ 1 แห่ง ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่พิจารณาร่างมาตรฐานเอกสารเวียนและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 46 ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน คณะอนุกรรมการชุดนี้มีชื่อเป็นทางการว่า คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสไอ คณะที่ 46

ผู้เขียนได้รับคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยไปทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการ และได้รับเลือกจากคณะอนุกรรมการให้ทำหน้าที่ประธานคณะอนุกรรมการชุดนี้ นอกจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ผู้เขียนมีโอกาสดูแลเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการมาตรฐานและการเอกสาร ประกอบกับได้รับคำเชิญชวนจาก คณะบรรณารักษาร วารสารวิทยบริการ จึงขอนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาเผยแพร่สู่ท่านผู้สนใจในโอกาสนี้

คำว่า การมาตรฐาน ที่ใช้ในบทความนี้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดใช้ในความหมายที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า standardization ส่วนคำว่า "การเอกสาร" นั้น คณะอนุกรรมการกำหนดขึ้นใช้ในการทำงานให้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า documentation

ก่อนที่จะประมวลเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการเอกสาร ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดนี้ได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลาประมาณ 1½ ปี ผู้เขียนขอเสนอข้อมูลบางประการว่าด้วยเรื่องมาตรฐานโดยสังเขปโดยหวังว่าจะช่วยให้ท่านผู้อ่านได้เห็นภาพของประเทศไทยกับมาตรฐานด้านการเอกสารตามชื่อเรื่องของบทความนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เรื่องเบื้องต้นเกี่ยวกับการมาตรฐาน

การดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพโดยทั่วไปนั้น มีมาตรฐานกันต่าง ๆ หลายด้านเกี่ยวข้องด้วย เช่น ในการพิจารณาบรรจุบุคคลเข้าทำงาน มีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเป็นแนวทาง การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ อาศัยมาตรฐานหลักสูตร วงการธุรกิจและอุตสาหกรรม มีมาตรฐานว่าด้วยสินค้าหรือผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นต้น

* จารุวรรณ สันธุโสภณ อ.บ. เกียรตินิยม, อนุ บ.ร., A.M.L.S. (Michigan) ศาสตราจารย์ในวิชาบรรณารักษศาสตร์ หัวหน้าสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อนุกรรมการบัญญัติศัพท์บรรณารักษศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย

ราชบัณฑิตยสถานนิยามคำ “มาตรฐาน” ไว้ว่า หมายถึง “สิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด”¹

เมื่อเรียบเรียงถ้อยคำซึ่งจะใช้เป็นหลักสำหรับการเทียบกำหนดขึ้นเป็นเอกสาร มาตรฐาน จึงมีลักษณะเป็นเอกสารซึ่งกำหนดสิ่งที่ต้องการ ซึ่งอาจจะเป็นปริมาณ หรือคุณภาพ และใช้เป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่ต้องการนั้น

เรื่องของมาตรฐานเริ่มขึ้นในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมก่อน เนื่องจากสามารถนำมาตรฐานไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้วงการอุตสาหกรรม หลายประเทศจัดตั้งสถาบันมาตรฐานขึ้นทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและดำเนินการให้มาตรฐานแพร่หลาย ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่จัดตั้งสถาบันมาตรฐานแห่งชาติขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2444² คือประมาณ 85 ปีมาแล้ว ส่วนราชการที่ทำหน้าที่เป็นสถาบันมาตรฐานแห่งชาติของประเทศไทย คือส่วนราชการชื่อ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม³ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

นิยามของคำว่า “มาตรฐาน” ในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฉบับที่กล่าวถึงนี้มีขอบเขตกว้างขวาง กล่าวคือ หมายถึง “ข้อกำหนดรายการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเกี่ยวกับ

(1) จำพวก แบบ รูปร่าง มิติ การทำเครื่องประกอบ คุณภาพ ชั้น ส่วนประกอบ ความสามารถ ความทนทาน และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(2) วิธีทำ วิธีออกแบบ วิธีเขียนรูป วิธีใช้ วัตถุที่จะนำมาทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและความปลอดภัยอันเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(3) จำพวก แบบ รูปร่าง มิติของหีบห่อหรือสิ่งบรรจุชนิดอื่น รวมตลอดถึงการหีบห่อหรือสิ่งบรรจุชนิดอื่น วิธีการบรรจุ หีบห่อหรือผูกมัด และวัตถุที่ใช้ในการนั้นด้วย

(4) วิธีทดลอง วิธีวิเคราะห์ วิธีเปรียบเทียบ วิธีตรวจ วิธีทดสอบและวิธีชั่ง ตวง วัด อันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(5) คำเฉพาะ คำย่อ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย สี เลขหมาย และหน่วยที่ใช้ในทางวิชาการอันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(6) ข้อกำหนดรายการอย่างอื่นอันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามที่รัฐมนตรีประกาศหรือตามพระราชกฤษฎีกา⁴

พระราชบัญญัตินี้ให้ความหมายของคำว่า ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ไว้ว่า หมายถึง สิ่งของที่มีการทำขึ้นเพื่อให้เป็นสินค้า

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (กรุงเทพมหานคร, 2525), หน้า 630.

² สมาคมมาตรฐานไทย, “มาตรฐานจากอดีตถึงปัจจุบัน”, ทัศนะงานแสดงผลิตภัณฑ์มาตรฐาน 85 (กรุงเทพมหานคร, 2528), หน้า 15.

³ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, รายงานประจำปี 2527 (กรุงเทพมหานคร: 2527), หน้า 1.

⁴ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522. (กรุงเทพมหานคร, 2524) หน้า 1.

ในทัศนะของนักอุตสาหกรรม มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงหมายถึง “สิ่งหรือเกณฑ์ทางเทคนิคที่กำหนดขึ้นไว้สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย”⁵

ขอบเขตของงานการมาตรฐานนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. **การกำหนดมาตรฐาน** ซึ่งมีหลักการสำคัญในการระบุข้อกำหนดที่จำเป็น โดยมุ่งลดความยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติอันจะเป็นการขจัดความฟุ่มเฟือยหรือสิ้นเปลือง สาระสำคัญที่กำหนดควมีความทันสมัยและมีมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และข้อกำหนดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จนนำไปใช้ในทางปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานโดยมีคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายผู้ผลิต ฝ่ายผู้บริโภคและนักวิชาการ การกำหนดมาตรฐานของไทยใช้มาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานเป็นแนวทางด้วยส่วนหนึ่ง

2. **การควบคุมมาตรฐาน** คือการควบคุมการปฏิบัติหรือดำเนินการ หรือการควบคุมคุณภาพของงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การควบคุมมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมส่วนหนึ่งคือ การตรวจสอบติดตามผล การรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียน และจัดทำบัญชีผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนเผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วไป

3. **การส่งเสริมมาตรฐาน** มุ่งหมายให้มีการนำมาตรฐานไปใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องมาตรฐานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ทำเอกสารเผยแพร่ จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น บรรยาย อภิปราย สัมมนา เป็นต้น

การมาตรฐานระหว่างประเทศกับประเทศไทย

มาตรฐานทวีปบาทอนสำคัญยิ่งขึ้นตามลำดับจนถึง พ.ศ. 2490 จึงมีการจัดตั้ง **องค์การระหว่างประเทศ ว่าด้วยการมาตรฐาน** ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

1. เพื่อประสานงานระหว่างประเทศด้านการมาตรฐาน
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ
3. เพื่อทำให้มีการใช้มาตรฐานอย่างสอดคล้องต้องกัน
4. เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ
5. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการให้สูงขึ้น
6. เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคในด้านสุขภาพและความปลอดภัย

⁵ สมาคมมาตรฐานไทย, “มาตรฐานและการนิยมไทย” ที่ระลึกงานแสดงผลิตภัณฑ์มาตรฐาน 85 (กรุงเทพมหานคร, 2528), หน้า 22.

⁶ สมาคมมาตรฐานไทย, “จาก ใจเฮงโฮ ถึง สมอ.”, ที่ระลึกงานแสดงผลิตภัณฑ์มาตรฐาน 85 (กรุงเทพมหานคร, 2528), หน้า 12.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในฐานะที่เป็นสถาบันมาตรฐานแห่งชาติของประเทศไทย เป็นสมาชิกประเภท *สมาชิกสมทบ* ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน และมีสิทธิดังนี้

1. ออกเสียงในคณะกรรมการวิชาการ (เรียกว่า Technical Committee) ซึ่งทำหน้าที่พิจารณากำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายการทำงานแต่ละคณะ
2. สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นมนตรีในคณะมนตรี ซึ่งเป็นคณะผู้ควบคุมติดตามการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขององค์การ ฯ ในระดับต่ำกว่าสมัชชาใหญ่ และทำหน้าที่อนุมัติการประกาศกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ
3. เข้าร่วมประชุมในสมัชชาใหญ่ ซึ่งเป็นองค์กรบริหารสูงสุด ทำหน้าที่พิจารณานโยบายงบประมาณ กำหนดและแก้ไขแนวปฏิบัติ และพิจารณาการปฏิบัติงานขององค์การ ฯ⁷

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นสมาชิกในคณะกรรมการต่าง ๆ ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานอยู่หลายคณะ ดังนี้

1. เป็นสมาชิกในคณะกรรมการดำเนินนโยบายและการบริหาร 5 คณะ คือ
  - คณะกรรมการรับรองคุณภาพ
  - คณะกรรมการกำหนดนโยบายทางด้านผู้บริโภค
  - คณะกรรมการพัฒนา
  - คณะกรรมการด้านการสนเทศ (ทำหน้าที่พิจารณากำหนดระบบการจัดจำแนกข้อสนเทศในด้านมาตรฐาน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของศูนย์สนเทศมาตรฐานของแต่ละประเทศ ผูกอบรมเจ้าหน้าที่สนเทศ และทำหน้าที่สมัชชา ISONET ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดระบบการแลกเปลี่ยน ข้อสนเทศทางด้านมาตรฐาน และเอกสารที่มีลักษณะเป็นมาตรฐาน และรับรองคุณภาพระหว่างศูนย์สนเทศของสมาชิกและของสำนักเลขาธิการ องค์การ ฯ)

— คณะกรรมการด้านหลักเกณฑ์การมาตรฐาน

2. เป็นสมาชิกในคณะกรรมการวิชาการ 121 คณะ คือ
  - 2.1 สมาชิกร่วมงาน 13 คณะ มีสิทธิเข้าร่วมกำหนดมาตรฐาน และมีหน้าที่ต้องออกเสียงกับเข้าร่วมประชุมในคณะกรรมการวิชาการ
  - 2.2 สมาชิกสังเกตการณ์ 108 คณะ มีหน้าที่รับทราบเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการ (รวมทั้งเป็นสมาชิกสังเกตการณ์ในคณะที่ว่าด้วยการเอกสารซึ่งเรียกชื่อเป็นรหัสย่อว่า ISO/IC 46 และเป็นที่มาของคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสไอ คณะที่ 46 ซึ่งผู้เขียนร่วมปฏิบัติหน้าที่อยู่ขณะนี้)⁸

⁷ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (กรุงเทพมหานคร, 2517) (เอกสาร), หน้า 4-7.

⁸ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, รายงานประจำปี 2527..., หน้า 84-85.

งานทางด้านมาตรฐาน ระหว่างประเทศและการประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นเรียกชื่อว่า **คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศ** เป็นผู้นำหน้าที่โดยตรง

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพ คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมอุตสาหกรรมไทย สมาคมมาตรฐานไทย และสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย และนักวิชาการอีกจำนวนหนึ่ง โดยมีผู้อำนวยการกอง กองกำหนดมาตรฐาน และผู้อำนวยการกอง กองวิชาการและการต่างประเทศ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามลำดับ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศ มีดังนี้คือ

1. พิจารณาออกเสียงลงคะแนนในร่างมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน
2. พิจารณาเสนอความเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนในเรื่องอื่น ๆ ขององค์การ ฯ ในฐานะสมาชิก
3. พิจารณาส่งผู้แทนประเทศไทยไปร่วมในการประชุมขององค์การ ฯ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

การมาตรฐานระหว่างประเทศ

4. พิจารณาดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมาตรฐานระหว่างประเทศ

5. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ฯ (เช่น แต่งตั้ง **คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสไอ คณะที่ 46** ซึ่งว่าด้วยการเอกสาร โดยเฉพาะ เป็นต้น)

6. ปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานว่าด้วยการเอกสาร

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานซึ่งคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 46 มีรหัสว่า ISO/TC 46 (TC คือ Technical Committee) ประเทศไทยเป็นสมาชิกประเภทสังเกตการณ์

ISO/TC 46 นี้ มีหน้าที่ "กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับห้องสมุด ศูนย์เอกสารและสนเทศ การบริหารบัตรบรรณและสาระสังเขป จดหมายเหตุ สุนตาศาสตร์และสิ่งตีพิมพ์"⁹ นั่นก็คือ เป็น **คณะกรรมการวิชาการด้านการเอกสาร**

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11-12.

¹⁰ เอกสารทำงานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เผยแพร่ในการประชุมของคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสาร และร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสไอ คณะที่ 46.

คณะกรรมการชุดนี้ มีคณะอนุกรรมการมีรหัสว่า ISO/TC 46/SC (SC คือ Sub-Committee) รวม 6 คณะ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านต่าง ๆ ของการเอกสารดังนี้

คณะอนุกรรมการคณะที่ 2 คือ ISO/TC 46/SC 2 เกี่ยวกับด้านการถอดคีย์ภาษาต่าง ๆ เป็นอักษรโรมัน

คณะอนุกรรมการคณะที่ 3 คือ ISO/TC 46/SC 3 ทำหน้าที่ด้านการกำหนดหรือบัญญัติศัพท์เกี่ยวกับการเอกสาร

คณะอนุกรรมการคณะที่ 4 คือ ISO/TC 46/SC 4 เกี่ยวกับการใช้ระบบอัตโนมัติในการเอกสาร

คณะอนุกรรมการคณะที่ 5 คือ ISO/TC 46/SC 5 ว่าด้วยบัญญัติคำและศัพท์กรรมวิธีภาษาเดียวและหลายภาษา

คณะอนุกรรมการคณะที่ 6 คือ ISO/TC 46/SC 6 เกี่ยวกับหน่วยข้อมูลทางบรรณานุกรมซึ่งทำการบันทึกด้วยมือและด้วยเครื่องจักรกล

คณะอนุกรรมการคณะที่ 7 คือ ISO/TC 46/SC 7 ว่าด้วยการเสนอรูปลักษณะของสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ

เมื่อประเทศฝรั่งเศสซึ่งทำหน้าที่เลขานุการในคณะอนุกรรมการคณะที่ 2 ซึ่งว่าด้วยการถอดคีย์ ได้เสนอร่างมาตรฐานว่าด้วยการถอดคีย์ภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศ เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับในเรื่องนี้ จึงแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 46 นี้ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2527 คณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ คือ ราชบัณฑิตยสถาน กรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม กองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ กับผู้แทนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทำหน้าที่อนุกรรมการและเลขานุการ ต่อมาได้แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และด้านภาษาศาสตร์ ผู้แทนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานสถิติแห่งชาติเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการชุดนี้มีการประชุมเดือนละครั้งตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา

งานสำคัญด้านการเอกสารที่คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการ ไอ เอส ไอ คณะที่ 46 ได้ปฏิบัติ ที่ผู้เขียนเห็นว่าสมควรกล่าวถึงมี 2 ประเด็น คือ

1. งานตามหน้าที่
2. งานริเริ่ม

งานตามหน้าที่ ได้พิจารณาร่างมาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการเอกสารตามที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้รับเป็นเอกสารเวียนจากคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 46 ในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานมีขอบเขตกว้างขวางถึง 6 แขนง (ตามเรื่องของคณะอนุกรรมการ 6

คณะ ที่ได้กล่าวถึงแล้ว) ตั้งแต่ต้นจนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 ได้พิจารณาร่างมาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องรวม 14 ฉบับ ดังที่ได้รายงานไว้ในภาคผนวก ก. คณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานระหว่างประเทศ หลักเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการพิจารณา คือ มาตรฐานนั้นสามารถนำมาปรับใช้ได้กับการเอกสารในประเทศไทยหรือไม่ มากน้อยเพียงไร

เท่าที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบกับร่างมาตรฐานและเอกสารต่าง ๆ ยกเว้น ISO/TC 46/SC 2 N 154 ซึ่งเป็นเรื่องกฎเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นผู้ร่างเสนอ

คณะกรรมการวิชาการ ไอ เอส ไอ คณะที่ 46 จัดประชุมครั้งที่ 21 ณ กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษระหว่างวันที่ 7-11 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 มีการประชุมเรื่องการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และประเทศไทยได้รับเชิญให้ส่งผู้แทนเข้าร่วมในการพิจารณานี้ด้วย

คณะอนุกรรมการฯ ได้รับมอบหมายให้พิจารณาจัดทำเอกสารความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับ ISO/TC 46/SC 2 N 154 นี้ เพื่อให้เป็นเอกสารความเห็นของประเทศไทยส่งไปยังที่ประชุมดังกล่าว และได้รับมอบหมายให้เสนอชื่อผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นผู้แทนของประเทศไทยเข้าร่วมในการประชุมนี้

ผู้แทนของประเทศไทย จำนวน 2 คน ประกอบด้วยนักวิชาการ ตำแหน่งศาสตราจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง (คือนายอุดม วโรตม์สถิตยกิจ ซึ่งเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานฯ และเป็นผู้ร่างเอกสารความเห็นของประเทศไทย) และผู้แทนราชบัณฑิตยสถาน (คือนายจันทองประเสริฐ) ได้เข้าร่วมประชุม ผลการประชุมนี้ ที่ประชุมตกลงให้ใช้เอกสารที่ประเทศไทยนำเสนอเป็นหลัก และให้ประเทศไทยจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันขึ้นใหม่ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาในการประชุมใหญ่ครั้งต่อไป ขณะนี้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและราชบัณฑิตยสถานกำลังร่วมมือกันดำเนินการ โดยราชบัณฑิตยสถานเป็นเจ้าของเรื่องทำการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขวิธีถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2482 และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในฐานะสถาบันมาตรฐานแห่งชาติและสถาบันสมาชิกจะดำเนินการเพื่อเสนอให้องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานพิจารณาให้เป็นมาตรฐานสากลต่อไป

ถ้าการดำเนินการเป็นไปตามที่กล่าวไว้ มาตรฐานเรื่องการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันก็จะเป็นมาตรฐานระหว่างชาติด้านการเอกสารฉบับแรกที่เสนอโดยประเทศไทย

งานริเริ่ม โดยคณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ ที่ควรกล่าวถึงคือ การเสนอให้มีการกำหนดมาตรฐานสำหรับใช้กับงานด้านการเอกสารของไทย และการแปลมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานฉบับที่ว่าด้วยงานด้านการเอกสาร ออกเป็นภาษาไทย ความริเริ่มดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานระหว่างประเทศทั้งสองประเด็น

การเสนอให้มี **การกำหนดมาตรฐานสำหรับใช้กับงานด้านการเอกสาร** ของไทยนั้น ก็เนื่องจากคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในงานด้านการเอกสาร นับเป็นสินค้า

อย่างหนึ่งต้องมีกรรมวิธีการผลิต และมีการควบคุมคุณภาพ ทำนองเกี่ยวกับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ โดยทั่วไป แต่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานใดๆ ในเรื่องนี้จะใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดปัญหาในด้านการแลกเปลี่ยนและการประสานงานกันทั้งเรื่องข้อมูลและการเอกสาร และเป็นปัญหาทั้งในกลุ่มผู้ผลิต ผู้ให้บริการ และกลุ่มผู้ใช้บริการ

การจัดตั้งคณะบุคคลขึ้นเพื่อทำงานกำหนดมาตรฐานด้านการเอกสารของประเทศไทยขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ

ส่วนการเสนอให้มี *การแปลมาตรฐานว่าด้วยการเอกสาร* ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานออกเป็นภาษาไทยนั้น เนื่องจากคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า มาตรฐานดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการเอกสารในวงการต่างๆ ในประเทศไทย ทั้งต่อผู้ผลิตเอกสาร ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการด้านเอกสาร เพราะมีส่วนช่วยให้การเอกสารภายในประเทศเป็นไปตามมาตรฐานสากลได้ทางหนึ่ง แต่เนื่องจากมาตรฐานเหล่านั้นเรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษ จึงแพร่หลายอยู่ในวงจำกัดมาก

ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการฯ ได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศ

การนำมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานมาแปลออกเป็นภาษาต่างๆ นั้น ธรรมนูญขององค์การฯ ระบุว่า ให้สถาบันมาตรฐานแห่งชาติเป็นผู้รับรองความถูกต้องของฉบับแปล และให้รับรองฉบับแปลของมาตรฐานแต่ละมาตรฐานได้เพียงฉบับเดียว นั่นคือเมื่อมีการแปลมาตรฐานขององค์การฯ ฉบับหนึ่งขึ้นที่ใด และสถาบันมาตรฐานแห่งชาติของที่นั้นรับรองความถูกต้องของฉบับแปลนั้นแล้ว ก็ถือเป็นมาตรฐานฉบับแปลของชาตินั้นได้ และจะมีผู้อื่นนำมาตรฐานขององค์การฯ ฉบับนั้นออกแปลเป็นภาษาเดียวกันซ้ำอีกไม่ได้

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศได้เพิ่มหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเอกสารและร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสโอ หน้าที่ 46 ให้มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นรับรองความถูกต้องของมาตรฐานฉบับแปลด้วย

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาและเห็นสมควรให้มีการแปลมาตรฐานสากลออกเป็นภาษาไทยรวม 11 เรื่อง ตามรายชื่อในภาคผนวก ข. ขณะนี้กำลังดำเนินการแปล

เป็นที่คาดหวังว่ามาตรฐานฉบับแปลทุกฉบับที่ได้รับการรับรองแล้ว จะมีการพิมพ์เผยแพร่เพื่อประโยชน์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

ศัพท์บัญญัติเกี่ยวกับการเอกสาร

ราชบัณฑิตยสถานอธิบายคำว่า บัญญัติ ไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ว่า หมายถึง "ข้อความที่ตราหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นข้อบังคับ เป็นหลักเกณฑ์ หรือเป็นกฎหมาย"¹¹ การกำหนดหรือบัญญัติ

¹¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 . . . , หน้า 468.

คำหรือศัพท์ขึ้นใช้ในภาษา เท่ากับเป็นการวางมาตรฐานของภาษาขึ้นคำหนึ่ง หนึ่งก็ตรงกับคำจำกัดความข้อหนึ่ง ของคำว่า มาตรฐาน ในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้ยกมากล่าวถึงตั้งแต่ตอนต้นของบทความนี้

ราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของภาษาพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน "มีลักษณะพิเศษต่างไปจากพจนานุกรมอื่น ๆ คือ ทางราชการให้ใช้เป็นแบบฉบับของการเขียนหนังสือไทยในทางราชการและโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การเขียนหนังสือไทยมีมาตรฐานลงรูปลงรอยเดียวกันไม่ ลกกัน อันจะก่อให้เกิดเอกภาพในด้านภาษาอันเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่ง" ¹² นั่นก็คือ เป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมคำที่มี ใช้อยู่ในภาษาไทย ให้ความรู้เรื่องอักขรวิธี วิธีอ่านและนิยามความหมายของคำเหล่านั้น ช่วยให้ส่วนราชการ สถานศึกษาและเอกชนมีหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือเป็นแบบฉบับในการใช้ภาษาไทย นอกจากการรวบรวมคำดัง ปรากฏในพจนานุกรมเล่มนี้ ราชบัณฑิตยสถานยังบัญญัติศัพท์ในแขนงวิชาต่าง ๆ อีกหลายแขนง ทำให้เกิด มาตรฐานของการใช้คำศัพท์ในวิชาเฉพาะแขนงต่าง ๆ

ในด้านการเอกสารโดยตรงนั้น ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์ แต่มีการบัญญัติศัพท์ในแขนงที่เกี่ยวข้องกับ งานด้านการเอกสาร กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2496 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งคณะกรรมการ บัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยและบรรณารักษศาสตร์จำนวน 8 คน มีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ใช้ห้องสมุดทั่วไป คณะกรรมการฯ ได้ บัญญัติศัพท์วิชาดังกล่าวจากศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 348 ศัพท์ ใช้กันแพร่หลายอยู่จนถึงทุกวันนี้ ¹³

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2521 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้พิมพ์เผยแพร่หนังสือชื่อ *วิทยานุกรม บรรณารักษศาสตร์* ซึ่งเป็นการรวบรวมศัพท์ภาษาอังกฤษในแขนงวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 642 คำ และ กำหนดความหมายหรือคำอธิบายเป็นภาษาไทย ¹⁴ ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะไม่ใช่เป็นการบัญญัติศัพท์โดยตรง เช่น เล่มของคณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ก็อาจถือได้ว่าเป็นการวางแนวทางความเข้าใจร่วมกัน เกี่ยวกับศัพท์จำนวนหนึ่ง

จนถึง พ.ศ. 2527 ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น ชื่อ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ บรรณารักษศาสตร์ ทำหน้าที่บัญญัติศัพท์วิชาการสาขามบรรณารักษศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (ได้แก่ สาขา สนเทศศาสตร์ สาขาจดหมายเหตุ สาขาคอมพิวเตอร์ศาสตร์ และสาขาโสตทัศนศึกษา) โดยได้พิจารณาเห็นว่า ศัพท์วิชาด้านนี้มีเกิดใหม่ขึ้นมาก แต่ยังไม่แตกต่างกัน โดยเป็นมาตรฐานเดียวกัน คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 คน โดยมีข้าราชการของกองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นอนุกรรมการและเลขา อนุการ กับอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการตามลำดับ ขณะที่เขียนบทความนี้ การบัญญัติศัพท์ดำเนินไปได้ 1

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า ก (คำนำ).
¹³ ศึกษาเพิ่มเติมใน คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ศัพท์บัญญัติ วิชาบรรณารักษศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).
¹⁴ ศึกษาเพิ่มเติมใน จารวรรณ สินธุโสภณ, วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : สมาคมห้องสมุดแห่ง ประเทศไทย, 2523).

หมวดอักษรแล้ว คือหมวดอักษร A จำนวน 508 คำ ผู้ทรงคุณวุฒิและสถาบันที่เกี่ยวข้องทางค้ำบรรณารักษศาสตร์กลุ่มหนึ่ง จะร่วมมือให้ข้อสังเกตศัพท์บัญญัติดังกล่าวก่อนที่ทบวงมหาวิทยาลัยจะนำเสนอราชบัณฑิตยสถานให้พิจารณารับรองต่อไป¹⁵

เมื่องานนี้เสร็จสมบูรณ์ ประเทศไทยก็จะมีคู่มือสำคัญชุดใหญ่อีกชุดหนึ่งที่กำหนดมาตรฐานการใช้ภาษาในวงการเอกสาร

สรุป

ยังมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงานที่ได้กำหนดแบบ รูปร่าง วิธีการ คำอธิบาย คำศัพท์ กล่าวคือ ได้ทำหน้าที่ทางด้านการมาตรฐานในเรื่องที่เกี่ยวกับการเอกสาร ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานของตน แต่จำกัดอยู่ในวงแคบและไม่เป็นที่แพร่หลาย จากการที่ได้รายงานมานี้ จะเห็นได้ว่าอันที่จริงได้มีความริเริ่ม ความพยายาม และการลงมือในการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเอกสาร ในประเทศไทยมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว เพียงแต่ยังไม่สู้จะมีการประสานกัน ยังขาดความต่อเนื่อง ยังเผยแพร่ไม่กว้างขวาง ทำให้ดูไปว่ายังไม่มีความสำคัญของมาตรฐานด้านการเอกสารอย่างจริงจังพอ การที่โลกปัจจุบันนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการเอกสาร และเทคโนโลยีเกี่ยวกับโทรคมนาคมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ ประกอบกับการที่ประเทศไทยเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานมาโดยตลอด น่าจะเป็นองค์ประกอบสำคัญและเพียงพอในการเร่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรีบดำเนินการให้มีมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเอกสาร ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้มีขึ้น การเผยแพร่ให้แพร่หลาย การเชิญชวนให้ยอมรับและร่วมใช้ การปรับปรุงให้ทันสมัย ตลอดจนการควบคุมเพื่อรักษาคุณภาพหรือประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเชิดชูให้ประเทศไทยสามารถร่วมงานด้านการเอกสาร เคียงบ่าเคียงไหล่ นานาอารยประเทศได้ ความเคลื่อนไหวที่น่าจับตามองในขณะนี้คือการสำรวจเพื่อหาช่องทางในการจัดตั้งศูนย์สารนิเทศเรื่องมาตรฐานขึ้นในสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเมื่อสำเร็จและดำเนินการได้ ศูนย์ดังกล่าวจะเป็นทั้งแหล่งข้อมูลและตัวจักรสำคัญของการพัฒนาการมาตรฐานของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็มาตรฐานด้านใด ๆ ก็ตาม ซึ่งย่อมจะหมายความรวมถึงมาตรฐานด้านการเอกสารด้วยอย่างไม่ต้องสงสัย

¹⁵ เอกสารทำงานของคณะกรรมการบัญญัติศัพท์บรรณารักษศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก.

รายชื่อร่างมาตรฐานของคณะกรรมการวิชาการไอเอสโอ คณะที่ 46 ที่ได้รับเข้าพิจารณา

ISO/DIS 215	Documentation—Presentation of Contributions to Periodicals and Other Serials
ISO/DIS 690.2	Documentation—Bibliographic Reference—Content, Form and Structure
ISO/DIS 2146	Documentation—Directories of Libraries, Archives, Information and Documentation Centres and Their Data Bases
ISO/DIS 3297	Documentation—International Standard Serial Numbering
ISO/DIS 5127/7	Documentation and Information : Vocabulary—Part 7 : Retrieval and Dissemination of Information
ISO/DIS 5127/8	Documentation and Information : Vocabulary—Part 8 : Reprography of Documents
ISO/DIS 5903.2	Documentation—Methods of Examining Documents, Determining their Subjects, and Selecting Indexing Terms
ISO/DIS 6630	Documentation—Bibliographic Control Characters
ISO/DIS 7144	Documentation—Presentation of Theses and Similar Documents
ISO/DIS 7275	Documentation—Presentation of Title Information of Series
ISO/DIS 8459/1	Documentation—Bibliographic Data Element Directory—Part 1 : Interloan Applications
ISO/TC 46/SC2 N 154	Translitteration des caracteres Thai en caracteres Latins
ISO/TC 46/SC2 N 172 E	General Principles of Conversion of Writing
ISO/TC 46/SC2 N 175	Comments on Doc 46/2 N 154 (from U.S.S.R., German Federal Republic, Austria, U.S.A.)

ภาคผนวก ข.

รายชื่อมาตรฐานที่อยู่ในระหว่างดำเนินการแปล

ISO 214 - 1976	Documentation - Abstracts for Publications and Documentation
ISO 999 - 1975	Documentation - Index of a Publication
ISO 2108 - 1978	Documentation - International Standard Book Numbering (ISBN)
ISO 2145 - 1978	Documentation - Numbering of Divisions and Subdivisions in Written Documents
ISO 2146 - 1972	Directories of Libraries, Information and Documentation Centres
ISO 2384 - 1977	Documentation - Presentation of Translations
ISO 2789 - 1974	International Library Statistics
ISO 3297 - 1975	Documentation - International Standard Serial Numbering (ISSN)
ISO 5122 - 1979	Documentation - Abstract Sheets in Serial Publications
ISO 5966 - 1982	Documentation - Presentation of Scientific and Technical Reports
ISO 7154 - 1983	Documentation - Bibliographic Filing Principles